

Hoppet i Palestina finns hos kvinnor i ungdomen – de har inget att förlora

Kerstin Ericsson

Några månader efter min pensionering hösten 2008 blev jag aktiv medlem i SAP och då även i Socialdemokratiska kvinnoklubben. 2010 erbjöds vi i kvinnoklubben att medverka i ett treårigt solidaritetsprojekt i Palestina. Projektet startade för fyra år sedan när Socialdemokraterna i Täby enades om att göra något för att ge stöd åt kvinnor på Västbanken. Tjugo personer började skänka hundra kronor varje månad. Projektet utvecklades tillsammans med Olof Palme international center och SIDA, som bidrog med 90 % av den totala projektsumman. I tre små byar utanför Ramallah genomfördes detta demokratiseringsprojekt för kvinnor i samarbete med den största kvinnoorganisationen PWWSO, Palestinian Working Women for Social Development. Projektets mål var att stödja och hjälpa fattiga, arbetslösa kvinnor i Palestina genom att stärka kvinnornas självkänsla och öka deras kännedom om sina legala, politiska och sociala rättigheter. I slutet av november 2010 blev jag erbjuden att följa med som medhjälpare till projektets ansvarige John van den Tempel till Palestina för att samla underlag till projektets avslutande rapport. Eftersom jag inte varit i Israel tidigare kände jag stor oro inför resan. John, som besökt projektets tre byar två år tidigare, hade berättat att vi inte fick tala om för israelerna att vi skulle besöka palestinier utan måste säga att vi reste som turister. På flygplatsen väntade den taxichaufför, som arbetar för Olof Palme Center i Ramallah, och som nu körde

oss till hotellet i Ramallah. Vår uppgift var att göra gruppintervjuer med 14 kvinnor som deltagit kvinnogruppernas aktiviteter i byarna Quarama, Shuqba och Nilin utanför Ramallah och fråga kvinnorna om hur deras deltagande i de olika verksamheterna hade varit. Vi intervjuade kvinnorna hur deras liv varit innan de kom med i projektet, vad kvinnornas familjer ansåg om kvinnornas deltagande i projektet före och efter projekt, vilka aktiviteter och utbildningar som kvinnorna deltagit i och hur och om kvinnornas liv förändrats av projektet. Kvinnors rörelsefrihet i samhället bestäms i stort sett av familjen och kvinnorna är underställda inte bara sina män utan även sina söner. Några kvinnor hade uppmuntrats av sina familjer och män att delta i projektet eftersom dessa insåg att det var bra för hela familjen. För andra kvinnor krävdes ett stort mod att våga ta steget att gå med. Några hade män som hotade med skilsmässa om de gick med. En kvinna berättade att hennes man skilde sig från henne och tog en ny kvinna, men gick tillbaka till henne att när han upptäckte att hon blivit så duktig. Kvinnorna berättade att de tidigare levit isolerade i sina familjer, splittrade från varandra. Nu hade de blivit en grupp som ger varandra styrka att delta och ta plats i det lokala politiska arbetet. För en annan kvinna hade projektet inneburit att hon nu framför allt vill skicka sina barn till universitetet. Några unga kvinnor vill bestämt fortsätta studera och för dem är utbildning det viktigaste framför giftermål och barn. Efter projektets slut upplever kvinnorna

sig som mera medvetna, kunniga, som förebilder för andra kvinnor och har konkreta förhoppningar om framtiden: utbildning, ekonomi, aktivt deltagande i samhället och familjens välbefinnande

Efter våra besök i de tre byarna hade vi också uppdraget att förbereda underlag för en ansökan till ett nytt projekt med en ny organisation som samarbetspartner. Därför åkte vi också till byn Biddya i Salfitprovinsen norr om Ramallah för att träffa kvinnoorganisationen "Woman for Life". Women for Life har sin upprinnelse i protesterna mot israelernas annexeringspolitik och byggandet av muren som började 2002. Ett tusental kvinnor demonstrerade dagligen och de lyckades faktiskt att få murens sträckning att gå längre västerut än som ursprungligen planerats. Ett antal av dessa kvinnor tyckte efter att muren byggts att man nu skulle börja kämpa mot andra murar, d.v.s. osynliga murar som består av det patriarkala samhället med gamla sedvänjor och traditioner där kvinnor är underställda sina män, fäder eller bröder. Så uppstod organisationen Women for Life som 2004 registrerade officiellt. Visionen är att "*kvinnorna i Salfitprovinsen kan leva i ett fritt och demokratiskt Palestina. I ett samhälle som är fritt från våld med mänskliga rättigheter, social rättvisa, jämställdhet och oberoende samt delaktighet*". Fatema Assi, organisationens initiativtagare och ledare, berättade att organisationen önskade att vårt nya projekt ska riktas till två små närliggande byar, Deir

kvinnorna och bibliotek

Balut och Deir Istiua, som har drabbats särskilt hårt av den israeliska muren. Projektets mål: "social empowering of women": bekämpa våld mot kvinnor och barn genom att stärka kvinnornas kunskaper om sina rättigheter men också att arbeta mot ett jämlikt samhälle.

Mellan alla intervjuer hade vi även möjlighet att bekanta oss med staden Ramallah. Ett viktigt besöksmål för mig var givetvis Tamerinstitutet, en oberoende organisation som bedriver läsfrämjande arbete för barn och ungdomar på Västbanken och i Gaza. 2009 tilldelades Tamerinstitutet Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne.

Ett nytt besök hos institutet blev möjligt i februari då gjorde vi ett återbesök i Ramallah för att fortsätta diskussionen med "Women for Life" om det nya treåriga projektet. Med Tamerinstitutet diskuterade vi ett samarbete i ett parallellt projekt till kvinnoprojektet i Bidya. Tamer vill utbilda kvinnor i

projektet som kan leda läsprojekt för barn med våld som tema.

Efter hemkomsten från Palestina i februari började John arbeta fram en projektansökan som skulle godkännas av SIDA. I väntan på beslut hösten 2011 bestämde Palestinagruppen att fortsätta betala till projektet. Bidragsgivarnas pengar har gått till Tamerinstitutets arbete med böcker och läsfrämjande verksamhet för barnen i Deir Ballut och Deir Istiya och nu vid årets slut har vi samlat ihop 11 000 kr! I november fick beskedet att vår projektansökan inte hade beviljats av SIDA. Men. Vi kommer att fortsätta att stödja kvinnorna i Palestina med de nu begränsade resurser som vi kan åstadkomma utan SIDA-pengar. Och Tamerinstitutet skriver i sitt senaste brev: "We could use the money to buy some books as well donating Tamer's books, we could use some of it for a

facilitator to open the community library two afternoons a week, activate the place and bring the library to life for a six months' period. The library may be activated by so within the libraries network of Tamer, especially that a facilitator will be available to join meetings and

activities." Vi sviker inte barnen och deras mammor i Palestina! Även du kan bli bidragsgivare till biblioteksprojektet: Vårt **palestinakonto 40 39 98-8. En engångsgåva går också bra.**

Kerstin Ericsson var tidigare bibliotekschef i Norrtälje. Hon nås via kerstinsepost@gmail.com

Länktips:

<http://www.palmecenter.se/Vad-tycker-vi/Nyheter/110620Gideon-Levy/>

<http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/>

Folkbiblioteket i Ramallah